

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 161/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 8/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

poronhoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 14 §:n 1 momentti, 15, 21, 22 ja 30 §, 43 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 47 ja 52 §, sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentti ja 52 § laissa 688/2025 sekä 21 ja 22 § osaksi laissa 285/2013, sekä
lisätään 10 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 1 a, 16 a, 19 a ja 22 a §, 6 c luku sekä 52 a ja 52 b § seuraavasti:

1 a §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä poronhoidon perusedellytykset sekä turvata saamelaisille alkuperäiskansana oikeus oman kielensä ja kulttuurinsa ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

10 §

Porojen tuominen paliskunnan alueelle

Kun porot on tuotu paliskunnan alueelle ja merkitty tuotuinä eloporoinä paliskunnan poroluetteloa koskevaan ehdotukseen, poroisännän tulee toimittaa porojen lähtöpaliskunnan poroisännälle asiasta todistus, josta käyvät ilmi porojen luovuttaja ja luvalla tuotujen porojen määrä.

14 §

Paliskunnan kokouksen koollekutsuminen

Paliskunnan kokouksen kutsuu koolle paliskunnan hallitus. Lisäksi on paliskunnan hallituksen kutsuttava paliskunnan kokous koolle, jos paliskunnan osakkaat, jotka omistavat vähintään kymmenen prosenttia paliskunnan osakkaiden lukuporoista, sitä tietyn asian ratkaisemiseksi vaativat. Jos kokousta ei ole kutsuttu koolle kuukauden kuluessa siitä, kun vaatimus todistettavasti esitettiin, Ruokavirasto voi oikeuttaa vaatimuksen esittäjän kutsumaan kokouksen koolle. Kokous kutsutaan koolle ilmoituksella, joka on julkaistava paliskunnan alueella leviävissä sanomalehdessä vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse julkaista, jos paliskunta päättää, että kokouskutsut osakkaille toimitetaan paliskunnan päätöksen mukaista viestintävälinettä käyttäen lähetettävällä sähköisellä viestillä tai kirjeellä vähintään 14 päivää ennen kokousta. Jos kutsu on mahdollista toimittaa kaikille osakkaille sähköisellä viestillä, kutsu tulee lähettää vähintään 10 päivää ennen kokousta. Jos paliskunnan kokous tai paliskunnan hallitus on päättänyt, että kokoukseen voidaan osallistua myös tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla, kokouskutsuun sovelletaan yhdistyslain (503/1989) 24 §:n 2 momenttia.

15 §

Äänestys paliskunnan kokouksessa

Paliskunnan kokouksessa osakas saa äänestää yhtä monella äänellä kuin hänellä on lukuporoja. Äänivaltaa eivät kuitenkaan kerrytä 22 a §:n 2 momentissa tarkoitettut porot, jotka osakas on jättänyt vähentämättä. Osakkaalla on oikeus käyttää äänioikeuttaan myös asiamiehen välityksellä. Kukaan ei saa kokouksessa äänestää äänimäärällä, joka vastaa yli 10 prosenttia paliskunnan osakkaiden lukuporojen määrästä tai ylittää 21 §:n 1 momentin nojalla säädetyn osakaskohtaisen eloporojen enimmäismäärän.

Kokouksen päätökseksi katsotaan mielipide, jota enemmistö annetuista äänistä on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide paitsi vaaleissa arpa.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

16 a §

Paliskunnan kokouksen päätösten tiedoksianto

Paliskunnan osakkaan katsotaan saaneen tiedon paliskunnan kokouksen päätöksestä kokouksen ajankohtana.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös päätökseen, joka lain mukaan toimitetaan postitse saantitodistusta vastaan tai muuten todisteellisesti, jos osakas, hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on osallistunut paliskunnan kokoukseen.

Jos osakas, hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä ei ole osallistunut paliskunnan kokoukseen, 2 momentissa tarkoitettu päätös on annettava erikseen tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisena tavallisena tiedoksiantona. Päätös voidaan vaihtoehtoisesti antaa tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:n mukaisena tavallisena sähköisenä tiedoksiantona paliskunnan päätöksen mukaista viestintävälinettä käyttäen, jollei osakas ole ilmoittanut paliskunnalle kieltäytyvänsä vastaanottamasta sähköisiä tiedoksiantoja.

Jos paliskunnan kokouksen päätöksen tiedoksiannossa käytetään yleistiedoksiantoa eikä hallintolain 62 §:ssä tarkoitettua asiakirjan nähtävillä asettamista koskevan ilmoituksen julkaiseminen paliskunnan verkkosivuilla ole mahdollista, pykälää voidaan soveltaa siten, että viranomaisen verkkosivuilla tarkoitetaan Paliskuntain yhdistyksen verkkosivuja.

19 a §

Esteellisyys, hallinnon yleislakien soveltaminen ja virkavastuu

Sen estämättä, mitä hallintolaissa säädetään, paliskunnan osakkaan, hallituksen jäsenen ja asiamiehen esteellisyyteen äänestettäessä paliskunnan kokouksessa sovelletaan, mitä yhdistyslain 26 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään jäsenen ja asiamiehen esteellisyydestä. Hallintolaissa säädetyn estämättä hallituksen jäsenen ja poroisännän esteellisyyteen sovelletaan lisäksi, mitä yhdistyslain 37 §:ssä säädetään hallituksen jäsenen ja toimihenkilön esteellisyydestä.

Paliskunnan kokoukseen osallistuvaan osakkaaseen sekä paliskunnan hallituksen jäseneseen ja poroisäntään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan julkisia hallintotehtäviä. Julkisen hallintotehtävän hoitamisessa aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan, mitä julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta sekä virkatoimessa aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Edellä 2 momentissa mainitun henkilön on hoitaessaan julkista hallintotehtävää noudatettava, mitä hallintolaissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), kielilaissa (423/2003), saamen kielilaissa (1086/2003) ja tietosuojalaissa (1050/2018) säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

3 luku

Porojen määrä

21 §

Porojen enimmäismäärä

Valtioneuvoston asetuksella säädetään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, kuinka monta eloporoa paliskunta saa alueellaan vuosittain pitää ja kuinka monta tällaista poroa paliskunnan osakas saa enintään omistaa. Erityisestä syystä enimmäisporomäärä voidaan valtioneuvoston asetuksella muuttaa kymmenvuotiskauden kuluessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua paliskunnan eloporojen enimmäismäärää säädettyä on kiinnitettävä huomiota siihen, että paliskunnan talvilaitumilla laidunnettavien porojen määrä ei ylitä talvilaidunten kestävä tuottokykyä.

Jos poronhoidon tarkoituksenmukainen harjoittaminen sitä edellyttää, paliskunta voi enintään vuodeksi kerrallaan päättää, että sen alueella pidettävien eloporojen enimmäismäärä on enintään 20 prosenttia 1 momentin nojalla säädettyä enimmäismäärää pienempi.

Paliskunnan päätöstä on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei hallinto-oikeus tehdyn valituksen johdosta toisin määrää. Jos päätös edellyttää porojen määrän vähentämistä, määrää vähennetään 22 §:ssä säädetyllä tavalla.

Paliskunnan tulee antaa päätöksensä tiedoksi Ruokavirastolle, Lapin elinvoimakeskukselle ja Paliskuntain yhdistykselle.

22 §

Porojen vähentämisestä päättäminen

Paliskunnan on vuosittain päätettävä sen alueella hoidettavana olevien porojen määrän vähentämisestä seuraavan poronhoitovuoden kuluessa. Vähennettävästä määrästä on päätettävä siten, ettei paliskunnan tai poronomistajan eloporojen määrä ylitä 21 §:n 1 tai 3 momentissa taikka 40 b §:n 3 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää. Ensisijaisesti on vähennettävä muiden kuin paliskunnan osakkaiden omistamien porojen määrää. Paliskunnan osakkaiden poroista vähennetään ensin porot, joita osakkailla on yli heille vahvistetun enimmäismäärän taikka vastoin 10 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai ilman mainitussa pykälässä tarkoitettua lupaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vähennysten jälkeen vähennetään paliskunnan osakkaiden omistamia poroja niiden määrän mukaisessa suhteessa. Paliskunta voi kuitenkin erityisestä syystä päättää, että paliskunnan osakkaan porojen määrää ei tarvitse vähentää, jolloin vastaava määrä vähennetään muilta poronomistajilta heidän porojensa määrän mukaisessa suhteessa. Paliskunta voi myös päättää, että porojen määrän mukaisesta suhteesta poiketaan siltä osin kuin on tarpeen kohdistaa vähennys eri suhteessa vasoihin ja vuotta vanhempiin poroihin tai se on välttämätöntä siitoshirvaiden riittävän määrän turvaamiseksi. Jos paliskunta on päättänyt saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetun saamelaisten kotiseutalueen ulkopuolella sovellettavasta järjestelmästä, jonka sääntöjen mukaisesti on vahvistettu osakaskohtaiset enimmäisporomäärät niille osakkaille, jotka ovat vapaaehtoisesti sitoutuneet noudattamaan

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

järjestelmän sääntöjä, porojen määrän mukaisesta suhteesta voidaan poiketa myös näiden osakkaiden kesken.

Jos on todennäköistä, että porojen määrä tulisi ilman paliskunnan toimenpiteitä seuraavana poronhoitovuonna ylittämään sallitun enimmäismäärän, paliskunta voi päättää, että poroja on jo kuluvana poronhoitovuonna vähennettävä. Vähentämiseen sovelletaan 1 ja 2 momenttia.

Paliskunnan 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja päätöksiä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei hallinto-oikeus toisin määrää.

Tässä pykälässä tarkoitettujen vähennysten perusteena käytetään joko viimeksi vahvistetun poroluettelon mukaisia tai kuluvan vuoden poromääriä.

22 a §

Porojen vähentämisen toimeenpano

Paliskunnan osakkaan on vähennettävä porojensa määrää 22 §:ssä tarkoitetun paliskunnan päätöksen mukaisesti.

Poro katsotaan vähennetyksi, jos se on teurastettu tai 10 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla todistettavasti luovutettu paliskunnan ulkopuolelle sen poronhoitovuoden aikana, jona vähennys toteutetaan taikka jos se on tänä aikana muutoin kuin teurastamalla kuollut poro.

Jos porojen määrää ei ole paliskunnan päätöksen mukaisesti vähennetty sen poronhoitovuoden aikana, jona vähennys toteutetaan, osakkaan velvollisuus vähentää porot säilyy viiden seuraavan poronhoitovuoden ajan. Paliskunnan tulee pitää osakaskohtaisesti kirjaa vähentämättä jätetyistä poroista. Osakkaan vähentäessä porojaan vähennysten katsotaan ensisijaisesti kohdistuvan kirjanpitoon merkittyihin laiminlyönteihin vanhimhasta alkaen ja sen jälkeen kyseistä vuotta koskevaan vähennysveloitteeseen.

Paliskunnan tulee kunkin poronhoitovuoden päätyttyä ilmoittaa Ruokavirastolle vähentämättä olevien porojen vuosittaiset osakaskohtaiset määrät siltä osin kuin nämä määrät ylittävät kolme prosenttia kyseisten osakkaiden eloporojen kokonaismäärästä.

Paliskunta voi päättää, että poro, jonka osakas on 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ja tarkoitettuna ajankohtana vähentänyt ilman, että osakkaalla on ollut siihen velvollisuutta, voidaan katsoa vähennetyksi seuraavien enintään viiden poronhoitovuoden aikana toteutettavissa vähennyksissä. Paliskunnan tulee pitää osakaskohtaisesti kirjaa päätöksensä mukaisesti ennakoita vähennetyistä poroista.

Paliskunta voi 22 §:ssä tarkoitetussa päätöksessään määrätä, että se toimeenpanee vähentämisen paliskunnan järjestämissä poroerotuksissa niiden poronomistajien puolesta, jotka eivät itse vähennä porojensa määrää. Poliisi voi pyynnöstä antaa päätöksen toimeenpanoon osallistuville virka-apua, jos tehtävän hoitamista estetään tai jos se on muusta syystä tarpeen. Virka-avusta säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n 3—6 momentissa.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vähentämättä jätettyjä poroja koskevaa kirjanpitoa laadittaessa käytettävistä lomakkeista.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

30 §

Poroluettelo

Paliskunnan on kunakin poronhoitovuonna laadittava poroerotusten perusteella luettelo paliskunnan osakkaiden omistamista poroista (*poroluettelo*). Poroluetteloon on otettava myös muut paliskunnan alueella hoidossa olevat porot sekä porot, jotka omistajat erotusten ulkopuolella ovat ottaneet käyttöönsä. Lisäksi poroluetteloon on otettava paliskunnan kokouksen päättämien periaatteiden mukaisesti porot, jotka ovat muutoin jääneet erotusten ulkopuolelle.

Vastaava luettelo on laadittava erotuksissa muihin paliskuntiin kuuluviksi todetuista poroista.

Paliskunnan osakkaalla on velvollisuus ilmoittaa paliskunnalle porojensa lukumäärää koskevat tiedot, jotka tarvitaan poroluettelon laatimiseksi.

Poroluettelon vahvistamista koskeva päätös on voimassa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää.

Tarkemmat säännökset poroluettelosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 c luku

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat

40 a §

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen

Paliskunnan on kerran kymmenessä vuodessa laadittava ja hyväksyttävä porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet laidunalueiden käytön järjestämiseksi tavalla, joka turvaa kestävä ja monimuotoisen laidunympäristön pitkällä aikavälillä ja joka siten tukee nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuuksia harjoittaa poronhoitoa.

Paliskunnan tulee hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelussa kuulla paikallista maa- ja metsätaloutta edustavia tahoja, jos suunnitelmaan sisältyy saamelaisen kotiseutualueen ulkopuolella sijaitsevilla muiden kuin valtion, kuntien, seurakuntien tai paliskunnan osakkaiden omistamilla alueilla toteutettavia rakentamiseen tai luonnon ennallistamiseen taikka porojen pysyväisluonteiseen lisäruokintaan liittyviä toimenpiteitä.

Paliskunnan on ennen porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä pyydettävä Lapin elinvoimakeskukseen lausunto siitä, täyttääkö suunnitelma sille tässä laissa asetetut vaatimukset. Hyväksytty suunnitelma sekä lausunto ja perustelut mahdolliselle poikkeamiselle siinä esitetystä on toimitettava kahden kuukauden kuluessa suunnitelman hyväksymisestä Ruokavirastolle.

Suunnitelman hyväksymistä koskeva päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

40 b §

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman sisältö

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kuvata paliskunnan porolaidunten nykytila ja tärkeimmät tiedossa olevat luonnonarvot sekä keskeiset laidunten kuntoon ja tulevaan käyttöön ja laitumiin vaikuttavaan muuhun maankäyttöön liittyvät seikat ja uhkatekijät. Lisäksi tulee kuvata poroista viljelyksille ja vakitukselle asutukselle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen liittyvät käytännöt. Suunnitelmassa tulee asettaa laidunten kunnon turvaamiseen ja niiden kestäväan käyttöön liittyvät tavoitteet sekä kuvata tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat vaikuttavat toimenpiteet.

Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteiksi tulee valita ainakin kaksi seuraavista toimenpiteistä:

1) jäkälälaidunten tilan parantaminen osoittamalla talvilaidunalueet, joita ei käytetä lumettomina aikoina, sekä ohjaamalla porojen kulkua laidunalueiden välillä paimentamalla, aidoilla tai muilla mahdollisilla tavoilla;

2) laidunten talviaikaisen käytön minimointi teurastamalla vähintään kaksi kolmasosaa kunkin poronhoitovuoden teurasporoista viimeistään 15 päivänä marraskuuta, tai, jos käytössä on erilliset talvilaitumet, erottamalla ja teurastamalla teurasporot ennen porojen siirtämistä talvilaitumille;

3) kesälaidunkierron kehittäminen ohjaamalla lumettomina aikoina tapahtuvaa laidunnusta tavalla, joka edistää luonnon monimuotoisuutta ja torjuu haitallista pensoittumista; lisäksi tai vaihtoehtoisesti osallisuus laidunalueilla toteutettaviin, paikallisilta luontovaikutuksiltaan merkittäviin luonnon ennallistamistoimiin;

4) laidunalueiden yhteiskäytön lisääminen paliskuntien taikka tokkakuntien, siidojen tai muiden vastaavien porojensa yhdessä hoitavien paliskunnan poronhoitajaryhmien yhdistymisen tai yhteistyön kautta laidunalueiden monimuotoisuuden ja laidunkierron edistämiseksi;

5) paliskuntakohtaisen enimmäisporomäärän alentaminen talvilaidunten kunnon parantamiseksi siten, että määrä on vähintään seitsemän ja enintään 20 prosenttia 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää pienempi.

Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden valinta ja toteuttaminen edellyttävät, että paliskunta on tehnyt voimassa olevan päätöksen sen alueella pidettävien eloporojen enimmäismäärästä. Erillistä päätöstä ei kuitenkaan tarvita niin kauan kuin paliskunnan poromäärä alittaa 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua enimmäismäärän yli 20 prosentilla. Päätös voidaan tehdä enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan. Paliskunnan päätöksen osalta sovelletaan 21 §:n 4 ja 5 momenttia.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman esitystavasta sekä suunnitelman laatimisessa käytettävistä lomakkeista.

40 c §

Suunnitelmaa koskeva seuranta ja raportointi sekä muutokset suunnitelmaan

Paliskunnan on vuosittain vahvistettava kuvaus suunnitelman toteutumisesta. Kuvaus on toimitettava Paliskuntain yhdistykselle vuosittain viimeistään marraskuun 15 päivänä.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

Paliskuntain yhdistyksen on toimitettava paliskuntien kuvaukset Ruokavirastolle marraskuun loppuun mennessä.

Paliskunta voi tarvittaessa ja tekemänsä seurannan perusteella päättää muutoksista suunnitelmaan, jos suunnitelma yhä täyttää 40 b §:ssä säädetyt vaatimukset. Jos suunnitelmaan sisältyvän 40 b §:n 2 momentissa tarkoitetun toimenpiteen toteuttaminen osoittautuu mahdottomaksi, paliskunnan tulee muuttaa suunnitelmaa toimenpiteen korvaamiseksi toisella toimenpiteellä, jollei toimenpiteiden vähimmäismäärää koskeva vaatimus tästä riippumatta täyty. Suunnitelman muutoksiin sovelletaan lisäksi, mitä 40 a §:n 2—4 momentissa säädetään suunnitelmasta.

Paliskunnan vahvistamaan suunnitelmaan ja 1 momentissa tarkoitettuun kuvaukseen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään viranomaisen asiakirjasta. Siltä osin kuin kyse on oikeudesta saada tieto suunnitelmasta, paliskuntaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään viranomaisesta. Sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään salassapitoperusteista, suunnitelman ja kuvauksen tiedot paliskunnan tai poronomistajien elinkeinotoiminnasta ovat salassa pidettäviä, jos niiden antaminen voi perustellusta syystä aiheuttaa taloudellista vahinkoa poronomistajalle tai paliskunnalle.

43 §

Paliskunnan sisäiset porokarjan luovutukset

Porojen kaupasta tai lahjoituksesta on ostajan tai lahjansaajan, joka on saman paliskunnan osakas tai sellaiseksi aikova, viipymättä ilmoitettava poroisännälle. Poronomistaja, jonka vähentämättä olevien porojen määrä ylittää kolme prosenttia hänen eloporojensa kokonaismäärästä, ei saa myydä tai lahjoittaa porojaan mainitulle ostajalle tai lahjansaajalle ennen kuin hän on toteuttanut 22 a §:n 1 momentin mukaisen porojen vähentämisvelvollisuutensa, ellei luovutus koske koko porokarjaa ja vähentämisvelvollisuuden sovita siirtyvän luovutuksensaajalle.

47 §

Poronhoitorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) 30 §:n 3 momentin vastaisesti jättää ilmoittamatta tai ilmoittaa väärin poroluetteloon porojensa lukumäärän,

2) vastoin 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai ilman mainitun pykälän 2 momentin mukaan vaadittavaa lupaa tuo poroja paliskunnan alueelle taikka

3) vastoin 42 §:n säännöksiä pelottelee poroja,
on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, *poronhoitorikkomuksesta* sakkoon.

Viranomainen voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole säännösten toistuva rikkomus.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

52 §

Valvonta

Ruokavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja täytäntöönpanoa.

Ruokavirasto voi määrätä paliskunnan tai paliskunnan osakkaan, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Ruokavirasto voi tehostaa 2 momentissa tarkoitettua paliskuntaan kohdistettua määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään paliskunnan kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

52 a §

Seuraamusmaksu

Ruokavirasto voi määrätä seuraamusmaksun paliskunnan osakkaalle, joka laiminlyö 22 a §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden vähentää porojensa määrää. Maksun suuruus on 450 euroa kutakin vähentämättä jätettyä poroa kohden. Vähentämättä jätetyt porot lasketaan erikseen kultakin sellaiselta poronhoitovuodelta, jona poroja on vähentämättä.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi 1 momentin mukaisesti määräytyvää määrää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä eikä se osoita piittaamattomuutta lain velvoitteista taikka jos maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on tekoon liittyvät erityiset olosuhteet huomioon ottaen kohtuullista.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä henkilölle, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos maksu on määrätty, samasta teosta ei saa määrätä toista seuraamusmaksua eikä tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos sen poronhoitovuoden viimeisestä päivästä, jona laiminlyönti on päättynyt, on kulunut yli kaksi vuotta. Tämä lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

52 b §

Ruokaviraston tiedonsaantioikeus

Ruokavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot paliskunnilta ja niiden osakkailta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 52 a §:ää sovelletaan kuitenkin vasta vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Eduskunnan vastaus EV 63/2026 vp

Merkkipiireistä ja suurimmista sallituista poromääristä annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (414/2020) jää voimaan tämän lain tullessa voimaan.

Tämän lain 22 a §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa paliskunnan osakaskohtaiseen kirjanpitoon merkittyihin poroihin, jos merkinnän tekemisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja merkintä on tehty sellaisena poronhoitovuonna, jona paliskunnan osakkailla on ollut velvollisuus vähentää poroja.

Paliskunnan tulee vahvistaa ensimmäinen porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelma kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Laki

maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 14 §:n 1 momentti seuraavasti:

14 §

Porotalouden tuki

Suomessa porotaloutta pohjoisella tukialueella harjoittavalle poronomistajalle voidaan myöntää tukea poronhoitolain (848/1990) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen eloporojen lukumäärän perusteella. Tuki voidaan myöntää luonnollisille henkilöille tai sellaiselle luonnollisten henkilöiden muodostamalle ruokakunnalle, joka on samassa taloudessa asuva perhekokonaisuus. Ruokakunnaksi katsotaan myös jakamaton kuolinpesä. Tukea ei makseta siltä osin kuin eloporojen määrä ylittää paliskunnalle tai sen osakkaille määrätyt poronhoitolain 21 §:n 1 tai 3 momentissa taikka 40 b §:n 3 momentissa tarkoitettut suurimmat sallitut määrät. Tukea ei makseta niistä poroista, jotka osakkaan olisi paliskunnan mainitun lain 22 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettujen päätöksen mukaan pitänyt teurastaa. Jos ruokakunnan edellä tarkoitettujen teurastamatta jättämien porojen määrä on yli kolme prosenttia ruokakunnan eloporojen määrästä, tukea ei makseta ruokakunnalle lainkaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeseen hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 10 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1676/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

10 a §

Poronhoitolain velvoitteiden noudattaminen

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea vain, jos paliskunnan eloporojen määrä ei ylitä poronhoitolain nojalla säädettyä suurinta sallittua määrää.

Jos paliskunta on päättänyt poronhoitolain 21 §:n 3 momentin tai 40 b §:n 3 momentin nojalla, että paliskuntakohtainen suurin sallittu eloporomäärä on alempi kuin 1 momentissa tarkoitettu eloporomäärä, tukea voidaan myöntää vain, jos paliskunnan päätöksen mukainen eloporojen enimmäismäärä ei ylity.

Lapin elinvoimakeskus voi kuitenkin päättää, että tuki myönnetään, jos paliskunnan eloporomäärä on enintään kolme prosenttia suurempi kuin paliskuntakohtainen suurin sallittu poromäärä ja ylitykselle on erityisiä syitä.

Tuen myöntäminen paliskunnalle edellyttää, että paliskunta on noudattanut poronhoitolaissa säädettyjä porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista ja muuttamista koskevia velvoitteita. Tuen myöntäminen paliskunnalle estyy, jos toimivaltaisen viranomaisen tiedossa on, että paliskunta on tuen hakemisvuonna tai sitä edeltävänä vuonna vakavasti laiminlyönyt muita poronhoitolaissa säädettyjä velvoitteitaan.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei estä investointituen myöntämistä paliskuntien yhdessä omistamaa teurastamo varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeseen hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 66 kohta, sellaisena kuin se on laissa / , sekä
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025, 979/2025, 1080/2025, 1149/2025, 1379/2025, 18/2026, / , / ja / uusi 67 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

- 66) eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifioinnista annetun lain (/) 31—37 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
67) poronhoitolain (848/1990) 52 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 20.5.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri